

Lektorský posudek na knihu

Pavel Vondruška: Kryptologie, šifrování a tajná písma

nakladatelství Albatros
edice OKO

Lektor: Vlastimil Klíma

Posudek:

Tato kniha obsahuje velmi hodnotné informace o nepříliš známém oboru, který se zabývá utajováním zpráv, šifrováním a "tajným písmem". Poutavým způsobem seznamuje čtenáře s vývojem šifrovacích a utajovacích systémů a až encyklopedicky tuto oblast postihuje. Kniha je určena především mládeži, ale poutavý jazyk a fascinující historie této vědy vtáhne do děje i mnoho dospělých čtenářů.

Obsahem knihy je přehled šifrových systémů a metod a historický přehled událostí v této oblasti vědy (kryptologii). K popisu používá autor srozumitelný jazyk, kterým vysvětluje odborné termíny a dostatečně je ilustruje. Docílí čtivosti a pochopitelnosti textu. Autor popsal velké množství šifrovacích a utajovacích systémů, jejichž souhrn v tomto rozsahu nevyšel v češtině a slovenštině vůbec, a lektor si je téměř jist, že pravděpodobně ani v žádném jiném jazyce. Encyklopedický charakter knihy pochopitelně končí zmínkami o moderních šifrovacích systémech, které nelze jednoduše popsat na malém prostoru bez použití algebry a složitějších matematických vztahů. Vývoj v této oblasti je ale podchycen v historickém přehledu kryptologických událostí. Tam jsou zachyceny důležité události několika posledních desetiletí a končí rokem 2006.

Autor používá poutavý popis, doplněný mnoha fakty, jednoduchý a dobře srozumitelný jazyk, a přesto se nedopouští neoborných zjednodušení.

Knihu doplňuje velice vhodně řada úloh. Je to velmi šikovný nápad, neboť z vlastní zkušenosti vím, že jakmile se čtenář pustí do řešení nějaké úlohy, je definitivně pohlcen tímto vzrušujícím tématem. Neplatí to zdaleka jen pro dětské čtenáře, ale minimálně stejným dílem i pro dospělé.

Je zde soustředěno velké množství zajímavých, encyklopedických informací. Některé šifrovací systémy neznal ani lektor, neboť byly jednotlivě roztroušeny v různých dílech. Autor je velmi dobře znalý problematiky, když se mu téměř jako sběrateli podařilo vytvořit takovou kolekci šifrových systémů. Jako příklad zmíním šifru Mistra Jana Husa, o níž jsem neměl ani tušení.

Z faktografického hlediska myslím, že kniha přesahuje obzor "dětské kryptologie" a bude zajímavou i pro dospělého čtenáře a z výše uvedeného důvodu dokonce i pro odborníky v tomto oboru.

Autor, milovník historie, proložil na řadě míst text i historickými poznámkami. Jako čtenář je vítám, protože jsou zajímavé, jako lektor jsem je označil pro případ, kdy bude nutné z tiskařského hlediska text krátit. Tyto pasáže je pak možno vypustit. Pokud to však z hlediska rozsahu bude možné, v knize bych je rozhodně ponechal.

Z odborného hlediska jsem v textu zaznamenal opravdu jen pár velmi drobných nepřesností, které jsem v textu opravil. To jen dokládá autorovu vysokou odbornost a vysokou odbornou hodnotu této knihy. Knihy, původně určené pro mládež, která však určitě zaujme mnoho dospělých čtenářů.

Autor navržené opravy přijal a předkládá text již opravený. Lektor svůj posudek uspíšil, aby případné úpravy textu a jeho eventuelní krácení po doplnění obrázků již mohly probíhat na textu, který je již po všech jazykových, autorských i lektorských úpravách.

Lektor doporučuje vydavatelství zvážit překlad a vydání i v jiných jazycích.

V Praze, dne 19.2.2006

RNDr. Vlastimil Klíma, nezávislý kryptolog